

Večernik

Leto III. (X.), štev. 60

Maribor, sreda 13. marca 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ob zadrugarskem jubileju na Češkoslovaškem

Oči nas vsehi so veliko preveč uprte na dnevne politične dogodke, in tako prezremo marsikaj, kar — bliže pogledano — igra v življenju narodov in držav odlično, morda prvo vlogo. Tako smo pri nas tudi skoro popolnoma prezrli velevažen jubilej v življenju češkega naroda, tridesetletnico Osrednje Zveze čeških kmetijskih zadrug v Pragi, ki so jo nedavno praznovali. Ob tej priliki je izšla spominska knjiga, ki na 700 straneh velikega formata slika nele delo Osrednje zveze, ampak celotni razvoj češkoslovaškega zadrugništva in s tem v zvezi tudi razvoj celokupnega narodnega, zlasti pa kmetijskega gospodarstva. Ta slika je nad vse impozantna ter dokazuje, kako visoko more narod dvigniti sistematično in vztrajno zadrugniško delovanje. Dokazuje pa tudi, da tudi v političnem življenju vodijo države oni stanovi, ki so gospodarsko najbolj organizirani in s tem tudi materialno, finančno jaki.

Za to trditve je baš Češkoslovaška klasičen dokaz. Država šteje 13.613.172 prebivalcev. Od teh se bavi s poljedelstvom 37,20%, z industrijo in obrtni 34%, 5,5% s financami in trgovino, 23,33% z drugimi poklici. Slovanski element je najbolj zainteresiran v poljedelstvu in vse važnejše kmetijske institucije so v slovanskih rokah. Kakor vidimo, poljedelci ne tvorijo absolutne večine v Češkoslovaški in vendar nosijo agrarci v tej po velikem delu industrijski državi v njeni notranji in zunanji politiki prvo zastavo. To je posledica dejstva, da je silna organizacija kmetijskega stanu tvorila iz njega prvorazrednega činitelja in glavno oporo vsake vlade.

Statistika kaže, da je kmet na Češkoslovaškem danes organiziran v 9572 zadrugah in da je bilo 1. 1926 (za poznejša leta še statistike niso zaključene) v raznih kreditnih zadrugah naloženih 27,5 milijard Kč, v bankah in finančnih zavodih pa nad 30 milijard. Češkoslovaške kmetijske kreditne zadruge razpolagajo torej z milijardnimi sredstvi in so naravno važen činitelj v gospodarskem in državnem življenju.

Češkoslovaško kmetijstvo se v glavnem deli na kulturo sladkorne pese (ki zavzema 18,25 odstotkov celokupne obdelane površine), kulturo žita (36,01%), kulturo žita mešano s kulturo krompirja (17,82%), kulturo krme (27,92%) in kulturo hmelja. Tekom zadnjih treh let se je dobivalo povprečno na hektar 16,4 q pšenice, 15,7 q rži, 17 q ječmena, 16,4 q ovs, 123 q krompirja, 271 q sladkorne pese, 17,23 q hmelja. Vrednost celokupne kmetijske produkcije na Češkoslovaškem je v l. 1928 znašala 24.250.000.000 Kč. Ta ogromna kmetijska produkcija je velevažen faktor za trgovinsko bilanco države. V l. 1926 je bilo češkoslovaško kmetijstvo v zunanji trgovini aktivno za 1.570.000.000 Kč. Izvažava v prvi vrsti sladkor, slad, ječmen, hmelj in les. Češkoslovaška sladkorna produkcija zavzema na svetu drugo mesto.

Češkoslovaške zadruge (češke, slova-

Grozeče poplave

VSE VODE V JUGOSLAVIJI V SPODNJEM TOKU NAGLO NARAŠČAJO. — REKA BOSNA ŽE PRESTOPILA BREGOVE.

BEOGRAD, 13. marca. Stalno stopljše vreme zadnjih dni je imelo za posledico naglo tavanje snega in leda, vsled česar vse reke naglo naraščajo. Led, ki je bil dosedaj v spodnjem toku rek stabilen, se je začel lomiti in kretati proti izlivu. Minulo noč so se začele po Savi in Donavi pomikati ogromne množine ledu, ki so se deloma zajezele in povzročile naglo naraščanje vode. Sava je sinoči ob 6. narnsila za 12 cm, do davi pa za nadaljnih 60 cm. Največja nevarnost je bila včeraj ob Dravi, ki je naplavila iz gornjega toka velikanske mase ledu in ogroža v spodnjem toku vse vodne objekte, zlasti mostove. Hidrotehnični oddelki so dobili nalog, da

z vsemi sredstvi razbijejo jezove in tako preprečijo katastrofe. Tudi vojaštvo je bilo vso noč na delu in je večinoma odstranilo največjo nevarnost. Sava ogroža celo že beograjski vodovod.

BOSANSKI ČAMAC, 13. marca. Reka Bosna je včeraj rapidno narasla, ker v gorovju sneg naglo kopni. Zvečer je že na več krajih prestopila bregove in poplavila okolico. Proti jutru je voda odnesla most med Modričem in Dobovjem ter dva nižje ležeča mostova pri Odžaku. Tamkaj je voda zalila vso dolino. Tudi Bos. Samac je že deloma pod vodo. Sava pa ogroža zlasti sremsko pokrajino.

Prijateljska pogodba z Grško

GRŠKA VLADA ŽE PRIVOLILA V PODPIS PRIJATELJSKE KONVENCIJE Z JUGOSLAVIJO. — KARAPANOS POZVAN V ŽENEVO.

ŽENEVA, 13. marca. Davi je dospel semkaj odgovor atenske vlade glede njenega pristanka na končno redakcijo konvencij, sklenjenih med Grčijo in Jugoslavijo. Radi tega je bil grški zunanji minister Karapanos, ki se mudi v Parizu, brzojavno pozvan v Ženevo. Njegov prihod se pričakuje

za nocoj ali jutri dopoldne. V krogih jugoslovanske delegacije se zatrjuje, da so pogajanja obojestranskih ekspertov že definitivno zaključena ter da je vse pripravljeno za podpis prijateljske pogodbe med Grško in Jugoslavijo.

Izpremembe pri prosvetnih oddelkih

BEOGRAD, 13. marca. Prosvetno ministrstvo pripravlja izpremembe in premestitve v šolski službi. Med drugimi bo izvršena izprememba tudi pri prosvetnem odseku v Ljubljani. Dosedanji šef prosvetne uprave dr. Capuder bo vpokojen in imenovan na njegovo mesto bivši prosvetni šef dr. Dragotin Lončar.

Proračun sprejet

BEOGRAD, 13. marca. Sinoči se je vršila dolga seja ministrskega sveta, na kateri je bil po obširnem referatu dr. Švrližge sprejet proračun za leto 1929/30, ki bo sedaj predložen še vrhovnemu zakonodajnemu svetu, naker bo v obliki zakona podpisan in objavljen. O višini proračuna čuva vlada zaenkrat še strogo tajnost.

Čičerinov položaj omajan

BERLIN, 13. marca. V poučenih krogih se zatrjuje, da je prišlo med Čičerinom in ostalimi člani sovjetske vlade do ostrega konflikta radi zunanje politike. Čičerin se mudi že dva meseca v Grunewaldu v Nemčiji. Oфициjnelno se sicer zdravi pri nekem spe-

ške in nemške) so organizirane v 10 zadrugah, med katerimi je najjačja omenjena Osrednja Zveza s 3069 članicami. Kako raznovrstno je zadrugno delo na Češkoslovaškem, kaže zopet statistika, ki izkazuje kreditne zadruge in hranilnice, zadrugna skladišča, zadrugne mlarne in pekarnice, strojne in električne zadruge, mlekarne zadruge, nakupne in prodajne zadruge itd. Češkoslovaškega kmetijstva si ni mogoče misliti brez zadrugništva. Zanimivo je, da se je Osred-

cijalistu, na drugi strani pa se doznav, da je njegovo bivanje v Grunewaldu neprostovoljno in da je tamkaj v gotovi meri konfiniran. Govoril se, da ga hoče Litvinov popolnoma izpodrinuti in trenutno je tudi res Litvinov pravi zunanji minister. V Čičerinovi okolici so zelo rezervirani in nočejo dati nobenih pojasnil.

Trockij nakupuje posestva

PARIZ, 13. marca. »Petit Parisien« poroča, da je Trockij kupil posestvo Tarasak pri Barceloni v Španiji. Ako bo to Francija dovolila, se bo naselil najprej v Montpelierju, kjer se bo dal tudi operirati, naker odpotuje v Nico, kjer je že najel več sob v nekem hotelu. Šele koncem junija bi se potem umaknil na svoje posestvo v Španiji, kjer namerava ostati toliko časa, dokler se ne izpremene politične prilike v sovjetski Rusiji.

Gospa Zubkov v konkurzu

BERLIN, 13. marca. Nad premoženjem princese Viktorije, sestre bivšega nemškega cesarja Viljema, ki se je predlanskim poročila z ruskim beguncem in pustolovcem Zubkovom, je po poročilih iz Bonna uvedeno konkurzno postopanje.

nja Zveza v svoji zadrugarski propagandi začela posluževati tudi — filma. Mi Slovenci, ki imamo med južnimi Slovani gotovo najstarejše in najbolj razvito zadrugništvo, in ki vsled tega tudi najbolj razumemo ogromne naloge in ogromni pomen zadrugništva v narodnogospodarskem življenju, moremo našim severnim bratom povodom njihovega zadrugarskega jubileja samo iskreno čestitati in želeči nadaljnega razmaha in razvoja.

Gledališče zgorelo

BUKAREŠTA, 13. marca. V Cralovi je nastal v gledališču požar, ki je kmalu objel vse poslopje. Divjal je vso noč in gledališče popolnoma vpepelil.

BUKAREŠTA, 13. marca. V torek je postala velika trgovska hiša Silbern v Jašu žrtev silnega požara. Pri reševalnih delih je neki gasilec padel z velike višine na tla in se ubil. Plamen je objel še tri velika poslopja v bližini, ki so istotako pogorela do tal. Kasneje so našli pod ruševinami še dva gasilca mrtva. Materijalna škoda je ogromna.

V meljskem razbojništvu

se zadeva poslednje dni nekoliko jasni. Včeraj je bil g. Ločnik v družbi nekega Mariborčana, ki je bil dan pred razbojniškim napadom po naključju nekaj časa skupaj z domnevanima zilkovcema — v Gradcu, kjer sta si na policijski direkciji ogledala veliko število fotografij eventualno v poštevi prihajajočih lopov. V isto svrhu pojde g. Ločnik še enkrat v Gradec. Kriminalni organi so trdno uverjeni, da gre za inozemsko družbo zločincev, ki opravlja svoje posle po vseh večjih krajih nekdanje kronovine Štajerske. O podrobnostih ugotovitev naše in graške policije pa še ni mogoče doznati ničesar.

Tatvina na starem pokopališču

Že meseca novembra lanskega leta, kmalu po Vseh svetih, je bila na mariborskem starem pokopališču z groba stare mariborske plemiške rodbine Latterer pl. Lintenburg ukradena bronasta plošča, 40 cm v premeru, ki je predstavljala reliefni grb te rodbine. Rodbina je zvedela za tatvino šele sedaj, ker stanuje večina še živih njenih članov v Avstriji in Nemčiji in pridejo le ob gotovih spominskih dnevih na pokopališče. Čeprav materijalna vrednost te bronaste plošče ni velika, pa je sedaj rodbina kljub temu razpisala za njeno izsleditev nagrado v znesku 500 Din, ki jo takoj izplača donositelju grba mariborska kamnoseška tvrdka Kociancič.

Tatinski cigani

Veliko nadloga za naše ljudstvo v Prekmurju so cigani, pred katerimi nimajo nikdar miru. Ali beračijo krog hiš neprestano, ali pa kradejo, kar jim pride pod roko. Zlasti v letošnji izredno hudi zimi so bili zelo agilni. Prebivalci v bližini ciganske naselbine v Vančavasi ležečih občin so se celo zimo pritoževali, da jim izginja razna kuretnina, pa tudi prekajeno meso, klobase, mast, žito itd. Vse tatvine so bile izvršene ponoči in so tatovi, če so bili slučajno od budnih lastnikov pregnani, začeli streljati s samokresi, da so na ta način preprečili zasledovanje in izbrisali sled za seboj. Pred par dnevi pa so hodonski orožniki vendarle prišli tatovom na sled in so jih aretirali ter odgnali v zapore soboškega sodišča. Je to šest mladih ciganov iz Vančavasi, od katerih ima eden prestreljen laket leve roke. Strel je gotovo dobil po neprevidnosti od kakega tovariša, ki je na nočnih »pohodih« streljal, da bi odgnal zasledovalce. Zanimivo je, da so cigani pri svojem poslu vedno imeli noge dobro povite z žaklovino, da se stopinje niso slišale in pustile za seboj sledov. Upajmo, da bodo prizadete vasi imele se dai nekaj časa pred tatovi mir.

Naša pevka mizerija

POMANJKANJE SOLISTOV. — RAZKOSANOST NAŠIH PEVSKIH SIL.

Ljubljanski kritik dr. V. se opravičeno pritožuje nad slabimi koncerti v Ljubljani in predragimi solisti. Vse, kar je dr. V. napisal za Ljubljano, se brez premisleka lahko aplicira tudi na mariborske gaznere in najbrž tudi še na druga mesta. Nobeno društvo namreč ne razpolaga s prvovrstnimi solisti. Brez dvoma je vsak solist pevec boljše kvalitete, ki se ne vkvarja rad z zborovskim petjem. Škoda mu je časa in glasu. Brez solistov pa ni petja. Društva so zato prisiljena, da si soliste od slučaja do slučaja naprosijo ali pa kupijo za en oziroma več večerov. Navadno solisti ne vprašujejo mnogo po finančnih težavah dotičnih zborov in jim računijo svoje nastope kolikor mogoče visoko, tako da je društvo ponajvečkrat garalo samo za soliste, samo pa ni imelo niti najmanjše koristi za svoje delo in od svojega koncerta. Naši zbori bi mogli ponuditi občinstvu v tem oziru neverjetne dokaze. Ni čuda torej, če pevci postanejo sčasoma malodušni, izgubijo veselje do petja ter navsezadnje resignirani izostajajo. To je en vzrok, da propadajo naši zbori in umetniška vrednost društvenih koncertov; drugi vzrok pa je velika razkosanost naših pevskih sil.

Danes je že manjja ustanovljati pevске zборе, oktete in kvartete. Skoraj že ni stanu v našem mestu, ki bi se ne mogel ponasati s svojim zborom. Tako npr. imajo v Mariboru svoje zборе, peki, finančna straža, poštarji, železničarji, sprevedniki, grafiki, trgovci, akademiki, Primorci; imamo katoliške, protestantske in pravoslavne cerkvene zборе, da, celo politično pobarvane zборе smo že slišali po naših dvoranah; še več, g. Miško C. si je celo v kazni izklesal uvaževanja vreden zbor. K vsemu temu pa še pridejo zelo važni zbori iz mestne periferije, kakor »Luna«, »Zvon«, »Zarja« itd., ki so si z veliko bistrumnostjo nadela ta svitla imena, saj so ravno ona tista idealna društva, ki preganjajo temo v nekaj narodno najbolj zaspani periferiji. Za razne oktete, kvartete in tercete pa zna menda samo bog Oče.

Iz splošno človeškega stališča je gotovo vse hvale vredno, da se toliko ljudi bavi in ukvarja s petjem, z umetniškega vidika pa že moram trditi, da taka razkosanost pevskih sil ni v korist naši pesmi in nje umetniški višini. Vsi zbori niso namreč tako srečni, da bi imeli tudi vse glasovne skupine enakomerno po-

razdeljene. Posledica tega je seveda, da si gredo pred koncerti in javnimi nastopi v sosedne zборе po dobre pevce »na posodo«. In ravno to izposojevanje povzroča največ težav in preglavic v pevskih vrstah. Skoraj vsi zbori imajo namreč istočasno svoje vaje in tak izposojen pevec bi naj pel na en večer doma in pri onih, ki so ga najeli. Ker pa nihče ne more istočasno na dveh krajih peti, mora ali v svojem ali pa v prijateljskem društvu zaostajati. Zbori pa zopet brez njega ne morejo naprej in samo njemu na ljubo vedno nanovo ponavljajo staro snov in zaostajajo cele tedne v svojem delu. Taki pevci, četudi so morebiti najboljše pevске sile, so težka coklja za vsak društven napredek. Bogve, kako bi zgedal zbor, pri katerem bi peli samo taki izposojeni pevci! Iz gori omenjenih razlogov sem na vsak način proti takemu izposojevanju pevcev. Vsak pevec bodi tu ali tam včlanjen, nikdar pa ne v dveh, treh in celo v petih društvih.

Pri tej priliki mi naj bo dovoljeno, da se v par vrsticah dotaknem tudi raznovrstnih ustanoviteljev vedno novih pevskih enot. Ponajveč se snujejo nove pevске skupine, ker je njih ustanovitelj iz kterečkoli vzroka izstopil iz kakega starega društva. Iz dolgega časa si išče pevskih tovarišev. Namesto pa, da bi si za svoj nov zbor iskal tudi novih pevskih sil, pa z neverjetno vztrajnostjo meče svoj mež v staro društvo. Fair to ni. Če že kdo res hoče peti in si že dela novo gnezdo, si naj tudi poišče nove pomagače, jih lepo izučil, svojih vrst pa ne pomnožuj na škodo drugih že priznanih zborov. Ko so pred par leti nekateri gospodje v Mariboru ustanovili nov zbor, so bili toliko taktični, da niso šli k nobenemu že obstoječemu zboru po pevce, zato tudi z nobenim zborom niso prišli v navskrižje.

Sicer pa, čemu je treba toliko razkosanosti v pevskih vrstah? Nočemo govoriti za noben zbor, mislim pa, če bi imeli v Mariboru samo tri večje zборе, bi bilo občinstvu in pevcem popolnoma ustrezno. Zbori, okteti in kvarteti pa, ki životarijo samo na kvalitativne stroške drugih društev in nimajo lastne življenske sile, se naj mirno razidejo, s preostalimi pevci pa raje podprejo življenja zmogljive zборе in v Mariboru ne bo več take pevске mizerije kot jo imamo danes. Janko Arnuš.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 13. marca. Zaprt.
Četrtek, 14. marca, ob 20. uri »Poljska kri« ab. C. Premijera.
Petek, 15. marca ob 20. uri prireditev požarne brambe.
Sobota, 16. marca ob 20. uri »Poljska kri« ab. B.

Ptujsko gledališče.

Petek, 15. marca ob 20. uri »Bajadera«. Gostovanje g. Nerata. Gostovanje Mariborčanov.

»Poljska kri« na marib. odru. V četrtek, 14. marca, se vprizori prvič po 6 letnem presledku ena najlepših in najbolj uspelih operet iz predvojne dobe, češkega skladatelja Nedbala »Poljska kri«. — Divna temperamentna godba in zelo veselo dejanje sta že pred leti pomogla tej lepi opereti do popolnega uspeha. Upati je torej, da bo tudi letos ponovno napolnila naše gledališče.

Hrvatska drama v Mariboru.

V sredo, dne 20. t. m. se bo vršila v mariborskem gledališču premijera slovite Krleževe drame »Agonije«, ki ni sprožila samo val ogorčenja in odobravanja v »kraljevskem Agramu«, kjer se dejanje dogaja, marveč je zgrabila tudi pozornost celokupne naše javnosti. Miroslav Krleža, znani hrvatski književnik, je kot samosvoj umetnik-levičar dolgo zaman naskakoval hrvatsko Talijo, dokler si ni z »Agonijo« namah osvojil zagrebški oder in javnost, in čuje se, da namerava zagrebško gledališče s tem de-

lom kot z reprezentativno hrvatsko predstavo v inozemstvo, ki se zanjo zanima. Da se Maribor dostojno in pred inozemstvom oddolži našemu brez dvoma največjemu povojnemu dramatik, se bo delo uprizorilo v sredo, dne 20. t. m. v režiji g. režiserja Pregarca in v naši najboljši zasedbi. O delu, ki bo za Maribor pravcati dogodek, spregovorimo še podrobneje.

Občni zbor Vodnikove družbe

se bo vršil v sredo dne 27. marca, ob 8. zvečer v prostorih Zvezde kulturnih društev v Ljubljani, Kazina II. nadstr. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Računski zaključek za l. 1928. in poročilo nadzorstva. 3. Poračun za leto 1929 in določitev članarine za leto 1930. 4. Določitev knjižnega programa za l. 1930. 5. Volitev predsednika, odbora in nadzorstva. 6. Samostojni predlogi. 7. Slučajnosti. K množičnim udeležbi vabi odbor Vodnikove družbe.

Liudska univerza v Mariboru.

V petek, 15. marca, ob 8. »Večer ruske glasbe«. Proizvajalec se bodo na prvovrstnih gramofonskih ploščah divne ruske narodne in cerkvene pesmi, in sicer: »Venec ruskih narodnih pesmi«, »Požalej«, »Bog, usmili se nas«, »Nagrobna pesem« in violinski solo »Ruski slavošpev«. Pesmi poje slavni zbor uralskih kozakov. V drugem delu so si dede skladbe: Čajkovski: »Ouverture 1812«, Rimski Korsakov: Sadko, Mussorgsky: Boris Godunov, poje F. Šaljapin; Čajkovski: Valček iz Ev. Oniegina.

Mariborski in dnevni drobiž

Labud si je premislil . . .

Predvčerajšnjim smo javili našemu občinstvu žalostno vest, da jo je brez slovesa popihal iz Maribora labud-samec, kateremu pač niso dali Mariborčani za to niti najmanjšega povoda! Ko so naši malčki, občudovalci lepe labudje dvojice v mestnem parku, doznali za ta nedostojen odhod bele ptice iz našega mesta, so se najprej malo pojezili na labuda, potem pa jim je ostala za njim le še težka žalost . . . Dve noči ni mogla spati mariborska deca ob misli na to, da ne bo več drugega labuda na ribnik. Pa tudi nam odraslim ni bilo vseeno, kar priznajmo, tako smo se navadili na ponosni labudji parček v našem parku. Zato je tem večja naša radost, ko doznavamo, da si je »on« na svojem poletu proti severovzhodu premislil ter se že prvo noč od pondeljka na torek vrnil k svoji ožaloščenim nevesti labudki na vrt Olepševalnega društva. Radi trde teme je ostal prvo noč sicer na nekem drugem vrtu nedaleč svoje domačije, a ga je včeraj najditelj vrnil Olepševalnemu društvu. Tako je sedaj zopet veselje popolno: »ona« se je oddahnila, Mariborčani stari in mladi pa se tudi radujemo. Za take romantične ekskurzije navdušenemu labudu bo pa vendarle treba privoščiti v bodoče na eni strani malo več vode, na drugi pa tudi varnostnih ukrepov! Topot se je vrh tega labud v svoji mladosti še ustrašil nečastne tiralice, ki mu je pretila z občnega zbora Olepševalnega društva!

Trobenčice so zatrobentale.

Tudi v naši okolici so zatrobentale prve trobenčice, te ljubke oznanjevalke mlade Vesne. Upajmo, da se bo dosedaj še plaho trobenčanje teh ljubkih predhodnikov pomladi kmalu zlilo v čaroben orkester cingljanja zvončkov, trubadurskih arj kosov, seničic in škrančkov. Tudi vrabčki, berački-proletarci se ženijo in golobi se kavalirski priklanjajo svojim golobicam. Pomlad je tu! Trobenčajte trobenčice, zvončki cinglajte, vijolice, zdramite se iz svojega spanja!

O gornjeradgorskem mostu.

katerega je včeraj odnesla Mura nam prijatelj našega lista sporoča sledeče zanimivosti: Že l. 1922 in 1924 so se započela pogajanja med našo in avstrijsko oblastjo glede gradnje novega mostu, o katerem je bil že izdelan načrt. Projektiran je bil zelo modern most, čegar stroške bi krija vsaka država na polovico, ker je ravno skozi sredino mosta pri križu tekla državna meja. Most je bil močno defektan že pred 8 leti in sedaj se je izpolnilo ono, kar so prebivalci obeh držav že davno pričakovali. Solnčna stran te rečne katastrofe je pač ta, da pride sedaj do dolgoprojektirane gradnje novega mostu, kar bo za obojestranski obsejni promet velike važnosti.

V barakah pri vojašnicah.

O stanovanjski bedi v Mariboru se je že mnogo govorilo in pisalo in — resnici na ljubo povedano — tudi mnogo storilo za odpravo tega zla. Dobili smo stanovanjske kolonije, adaptirala so se zasilna stanovanja, mnogi so si postavili lastna domovanja. Med zasilna stanovanja spadata tudi na hitro roko postavljeni stavbi blizu konjeniških vojašnic. Pravkar minula ostra zima je zlasti v teh ubikacijah pokazala vso svojo moč. Par se je vsesavala v sveže zidovje, na vlažnih stenah se je nabiral za prst debeli srž, strehe in stropi so bili polniledenih sveč. In dalje: okvirji slik, vložki v pohištvo, vse je odpustilo od kleja. Vse stranke imajo pokvarjeno pohištvo. Kakor se govori, namerava mestna občina kot lastnica teh barak iz lastne iniciative znižati strankam najemino. Dobro delo bi storila in naši občinski očetje bi za svojo uvidevnost gotovo želi hvaležnost.

»Princeska Zvezdanka«

je prispela ter sedobi v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Aleksandrova cesta 13. Zvezek lično vezan Din 12.—. IJ

Opozorilo.

Trgovski gremij je bil od poštnega urada v Mariboru obveščen, da prihaja semkaj mnogo pisemske pošte na eno ali drugo številko poštnega predala brez vsakega imena. Taka pisma se po predpisih ne morejo dostaviti, ker se mora glasiti vsako pismo na ime stranke, kateri je namenjeno, označbe kot »poštni predal št. . . .« ali »poštno ležeče« se pa smeji uporabljati samo kot natančnejši naslov mesto navedbe ulice, na kar se opozarjajo vsi trgovci in drugi interesenti.

Na cesti se je zgrudil.

Sinoči se je pripetil čudno kombiniran slučaj nezgode. Na Teznu stanujoči 45 letni invalid Franjo Plevčak je vsled posledice padel. Ker je epileptičen je dobil pri padcu poleg poškodb še močan epileptičen napad. Na telefonski poziv policijske straže je dospel na kraj nezgode rešilni oddelek, ki je ponesrečencu nudil prvo pomoč ter ga oddal v domačo oskrbo. —

Današnji mali tržni dan

je imel zelo lep dotok. Na trgu se je pojavilo tudi prvo pomladno cvetje kakor teloh, cvetoča resa in trobenčice. Padec cen pri jajcih, ki so se prodajale po Din 1.— do 1.50 komad je zelo razveseljav. Tudi motovilec se je pocenil, dočim je krompir poskočil na 15 D'n merica. Raznovrstna solata pa je tudi imela zares apotekarsko ceno. —

S policije.

Aretovani so bili: Marijan Pušič in Marijan Sekič že ponovno radi krošnjarstva, Josipina Krojs radi tajne prostytucije, Pavel Gvozdanović radi potepušstva in Ivan Filipanič radi nedostojnega vedenja.

Tatvina v škofijski palači.

Včeraj med 12. in 14. uro je neznan uzmovič ukradel s stopnišča škofijske palače na Slomškovem trgu pet metrov dolgo in pol metra široko preprogo svetlo-sive barve z rdečimi črtami ob robu.

Poštna hranilnica kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev

uvede s 16. marcem mednarodni virmanški promet s Holandsko preko čekovnega zavoda v Haagu pod istimi pogoji, ki veljajo za ta promet z ostalimi državami. Podrobna pojasnila glede mednarodnega izplačilnega in virmanskega prometa daje brezplačno podružnica poštne hranilnice v Ljubljani, pri kateri se tudi lahko naroče sezname imetnikov čekovnega računa čekovnega zavoda v Haagu. —

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije v Mariboru

se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 26. marca, oddaja zakupov kolodvorskih buffetov na postajah Brežice, Grobelno in Velenje pa dne 27., 28. in 29. marca pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani).

Knjige »Goriške Matice«

so dospele; dobe jih vsi prijavljeni in drugi. — V kratkem pride tudi III. zvezek Bevkovega romana, katerega bodo lahko dobili vsi, ki imajo prva 2 zvezka. — Dospel je tudi »Almanah Jadranske Straže« za l. 1928-29, ki je bil naročnikom že večinoma dostavljen. Ako ga kdo še ni dobil in bi ga rad imel, naj mi blagovolji sporočiti, ker je par izvodov na razpolago po naročniški ceni Din 120. — Josip Cijan, Vrazova 6 II., Maribor.

Tvrška Julio Mejn d. d. podružnica v Mariboru.

Gosposka ulica 7 priredi dne 14., 15. in 16. marca poskusno kuhanje kave, h kateremu si uojoja svoje ceneje odjemalce kakor tudi prijatelje kave sploh, najuljudneje vabiti. — 527

Ribarsko društvu Maribor.

Redni letni občni zbor se bo vršil v petek dne 22. t. m. ob 8. (20.) uri v Gambinovi dvorani s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Določilo članarine za leto 1929. 5. Slučajnosti. 531

Stare glasbene dogodivščine

ČE JE DVORANA TIK PRED KONCERTOM ŠE PRAZNA. — LE ČEVlje SO-
DI NAJ KOPITAR!

Odkar obstoja svet, poznamo godbo, piše Gerhard Krause. Tukajle ne bomo razmotrivali, kje in na kak način se ustvarja glasba. Zanimivo pa je ugotoviti, da pozna glasbeni svet že več stoletij koncerte. Takozvana civilizovana glasba prihaja z dvorov. Bila je potem takem bolj zasebna in notranja zadeva. Dobra četrta tisočletja je tega, ko so prvič priredili koncert z vstopnino. Prvi umetnik, ki je dal koncert proti vstopnini, je bil vijolinski virtuoz Banister v Londonu. Bilo je to leta 1672. Tudi Jean Abell, Caruso 17. stoletja, ki je bil daleč po svetu znan kot prvi tenorist, je nastopal v onem času v družbi Banistra javno na koncertih, za katere so pobirali vstopnino.

Med prve pevce preteklega stoletja je spadal Lah Ruggiero. O njegovem koncertu v Parizu, na katerem sta sodelovala znamenita Rubini in madame Grisi, pripovedujejo naslednjo mično zgodbo: Sjajen prekrasen koncert! Nekaj minut pred pričetkom vstopi Rubini z veselim obrazom v predsobo koncertne dvorane in vpraša Ruggiera o zanimanju občinstva. »Koncert bo slabo obiskan«, odgovori Ruggiero, odpre na pol vrata v dvorano ter pokaže umetniku cele vrste praznih sedežev. »Naj bo!« zakliče Rubini, »kar je še praznega, vzamem jaz«. Nato napiše na množico listkov besedo »loué«, kar znači oddano. Te lističe je moral vratar pripeti na prazne sedeže. Demoiselle Grisi je ravnokar dokončala veliko arijo in se glasno in navdušeno pritrjevanje občinstva še ni poleglo, ko vstopita dva resna Angleža, ki zaman iščeta prostega sedeža. Na vseh nezasedenih prostorih sta namreč videla pritrjene značke »loué« in nista upala sesti. V tem trenutku pride skozi dvorano Ruggiero, katerega naprosi Anglež za sedež. »Odpeljem vas k bogatemu in slavnemu gospodu«, pravi Ruggiero, »ki je vse sedeže naročil!« Odpeljal je oba tujca k Rubiniju v stranske prostore. »Gospoda moja«, ju nagovori Rubini, »kupil sem za tisoč frankov sedežev, da morem izkazati prijateljsko uslugo beneficijantom. Če se vama zdi vzeti dva prostora za to vsoto, sta vam na razpolago!«

Cudno obnašanje Rubinija je seveda presenetilo častihlepna Angleža. Prvi je takoj nakazal ček na imenovano vsoto ter ga izročil umetniku. Nato sta Britan-

ca sedla. Rubinija seveda nista poznala. Ko pa se je kmalu nato pokazal na odru, je potegnil val navdušenja poslušalcev tudi Angleža za seboj, ki sta ploskala vsa srečna, izjavljajoč kasneje vsem znancem, da jima vendarle ni prišlo predrago, ker sta bila poleg koncerta tudi edina iz vrst občinstva deležna osebne razgovora z velikim umetnikom...

Španski kralj Karl IV. je bil strasten violiniist. Ako se je vršil na dvoru komorni koncert, je kralj stalno prisedel in prijel za prvo violino, tako da se je moral prvi violiniist in skladatelj umetnik Boccherini zadovoljiti z drugo violino. S tem je seveda mnogo trpelo Boccherinijevo samoljublje, še bolj pa baje njegovo uho. Kralj je namreč sviral tako slabo in napačno ter je bil zlasti s taktom vedno skregan, da mu ni mogel slediti noben godbenik. Nastal je pogosto silen mišmaš, ki je kralja nemalo razljutil, ker je bil prepričan, da so zmešnjavi krivi drugi godbeniki. Še huje pa se je jezil komponist, čigar delo se je nesramno mrcvarilo. Da bi se izognil taki muki, je uglasbil Boccherini nekoč kvartet, v katerem je bil vodeči glas prepuščen drugi violini, prva violina pa je imela le enakomerno temo, predstavljajočo žuborenje potoka. Kralj je prvi list lepo in mirno odigral. Ko je bila na drugem listu prav enaka tema, je že grdo pogledal Boccherinija, ker se mu je menda zasvetilo, kako in kaj je komponist nameraval. Ko pa je tretji obrnil note, mu je postala stvar popolnoma jasna. Popadla ga je taka sveta jeza, da je zagnal violino proč, se vrgel na Boccherinija, ga pošteno ozmerjal in oklofotal ter ga nagnal z dvora in iz vse Španije ter mu prepovedal za vse večne čase povratek v državo. Da bi malo omilil izbruh te svoje trenutne jeze, je nakazal kralj kasneje Boccheriniju dosmrtni honorar 1200 lir na leto.

Iznani Boccherini je prišel kasneje na dvor nemškega cesarja, ki si je tudi domišljal, da je prvovrsten violiniist. Ko je nekega dne vprašal cesar komponista, kakšno razliko opaža v glasbenem talentu cesarja od onega njegovega sorodnika Karla IV., mu je ta odgovoril dostojno, kakor se spodobi dvorjaniku: »Veličanstvo, Karl IV. svira kakor kralj, Vaše Veličanstvo pa kakor cesar!...«

kakega vpliva na ugonobilni učinek in je srebro, ki se vsled postopka nahaja v pitni vodi, ker je njegova količina tako neizmerno majhna, za človeško zdravje popolnoma neškodljivo. Na ta način sterilizirana voda se razlikuje od navadne le v tem, da vsebuje več kisika in da je njen učinek pri uživanju v večji meri osvežujoč.

Nadaljna prednost tega načina sterilizacije, ki bi se sicer dala doseči do neke mere z zavretjem vode leži vrh tega v dejstvu, da je vsak drag in kompliciran aparat v to nepotreben, da učinkuje silno naglo, enakomerno, pri vsaki temperaturi vode, da je učinek gotov in količina vode postranska stvar.

V javnih kopalnicah se ne bi več voda opročala pogubonosnih bakterij s smrdelim klorom, pač pa tako, da bi se stene basenov prevlekle s tanko plastjo prepariranega srebra, a bi pitna voda tekla skozi poseben filter. Sterilizacijo vode bi s pridom uporabljale nadalje pralnice, tovarne umetnih mineralnih vod (sodavica, poljatica), tovarne umetnega ledu, pivovarne in mlekarne. Sploh bi povsod prihajal do veljave ta način sterilizacije, kjer prihaja v poštev voda, ki jo kakorkoli uporablja človek.

Dr. Krause-jevo metodo steriliziranja je praktično preizkusil higijeničar na vseučilšču v Greifswaldau, dr. Rudolf Degkwitz, ter je potrdil njeno vsestransko učinkovitost v polnem obsegu.

Za člana Vodnikove družbe

se lahko vpišete pri glavnem poverljivstvu za Maribor v knjigarni Tiskovne zadruge na Aleksandrovi cesti 13. U

Gostovanje ljubljanske

opere

Zadnji operni večer v našem gledališču je za naše mesto kulturnozgodovinski dan eminentne vrednosti. Neumornemu trudu gledališke uprave z gosp. dr. Brenčičem na čelu kakor tudi prizadevanju drugih odličnih za umetniški napredek našega ambijenta delujočih krogov, zlasti gda. notarja Ivana Ašiča, znanega ljubitelja napredne glasbe, se je končno vendarle posrečilo, uresničiti davno željo vseh, t. j. gostovanje ljubljanske opere. Dolgo smo nanjo čakali, in že se je zdelo, da je naša publika povsem apatična za umetniške užitke boljše vrste, kajti že začetkom sezone nameravano gostovanje z vpriporitvijo Smetanove opere »Dalibor« se je moralo v našo splošno sramoto odložiti radi prepričlega zanimanja. V ponedeljek pa si je Maribor ta žig odstranil. Gledališče je bilo razprodano do zadnjega kotička.

Ljubljanska opera nas je obdarila kar z umotvori najmodernejših smeri. Prinesla nam je najsmelejšega in svetovno priznanega Rusa Igorja Stravinskega, našega najmodernejšega ožjega rojaka Slavka Osterca in izrazitega Italijana Giacomo Puccini-ja. — Opera-oratorij »Oedipus rex«, remek-delo Stravinskega, je po svojem bistvu nov tip glasbenih dram ali bolje rečeno rehabilitacija antične drame v okvirju ekstremne sedanjosti. Dejanje je izvedeno v tedanjem smislu, scenerija se je približala kolikor možno starim idealom, nastopajoče osebe poznajo le enostavno, strogo odmerjeno, vsakega patosa in čezmernih kretenj prosjo, v vsem pa vendarle globoko igro, ki mora najti svoj višek v izraziti in efektivni deklamaciji. Zbor nastopa deloma kot tolmač, deloma kot duševni sodelovalec, svarilec, bodrilec in ima torej zelo važno vlogo. Posamezne faze dejanja pa razlaga pripovednik, in to približuje opero oratoriju, da si je način pripovedovanja v bistvu in v stilu povsem drugačen. K tej vzvišeni enostavnosti je zložil Stravinski muziko, ki je polna krepkih dramatskih izrazov in momentov, harmonsko in ritmično bogato, z moderno kontrapunktiko opremljeno, a v vseh svojih lastnostih spontano izhajajočo iz neusahljivih virov ruskih tal. Stravinskega ogromni glasbeni aparat je pač potreben refleksi Sofoklejeve drame, ki obravnava izredno globoko tragično snov. Opera se je pela v latinščini (mnogo primerneje bi bila seveda v grščini) s pravilno staro izgovarjavo. Naslovno vlogo je pel tenorist St. Marčec, pevec dobrih kvalitet, ki ga šola še ni povsem izgledila, oziroma mu ni izjedala glasu. Mojsirski sta bili vlogi Kreonta in sla; naš pevski prvak Bettetto razpolaga pač še vedno z zvočnim in občudovanja vrednim glasom. Tudi E. Rumlj kot Tirezija se je odlikoval s svojim nam dobrom znanim zdaj še bolje izdelanim sobornim basom. Vlogo Jokaste je pela Thierry-Kavčnikova, mezzosopranistinja polna krasnih in dramatsko močno pobarvanih tonov. Zadivil pa nas je v vlogi pastirja lirčni tenorist S. Banovec, pevec, kakršnih srečamo le redko v življenju. Na višku svoje težke naloge in vedno precizno intoniran je bil zbor. Skratka Oedipus rex, o katerem se je zdelo, da ostane privilegij velikih odrov, je bil tudi v obliki podani nam od Ljubljancem, jako dostojno uprizoritev, na kateri imajo kapele A. Balatka, režiser ravnatelj M. Polič in inscenator prof. I. Vavpotič neizbrisne zasluge. Publika je koncem obeh dejanj vliharo aplavdirala vsemu ansamblu.

Drugo točko opernega programa je tvorila Osterčeva enodejanka »Iz komične opere«. O vsebini te glasbene burleske je bila javnost že poučena po časopisu. Snov je skrajno enostavna, brez posebne dramatske in umetniške vrednosti. Približuje se nekam farsu; le tehtna glasbena stran jo reši stranpoti in neokusnosti. S tem, da je sledila silnemu delu Stravinskega, se je nekako imitiral običaj Grkov klasične dobe, ko se je po vsaki dnevni trilogiji (treh tekom dneva igranih tragedijah istega avtorja ali pa tudi različnih) uprizarjala tudi kakšna komedija. Vsekakor, nas ni zanimala ravno snov, pač pa v prvi vrsti muzika. O njej je menda dosedaj najbolje se izrazil prvak naših glasbenikov, Anton Laiovic.

v 1. zvezku letošnjega »Ljubljanskega Zvona«, v katerem pravi med drugim: »Če pogledam vsa dosedanja muzikalno-dramatična dela v Sloveniji, se mi zdi Osterčovo delo prvo, ki je teatsko in dramatično popolnoma dozorelo. Zdi se mi, da je višek naše dosedanje produkcije na glasbeno-dramatičnem polju.« Osterc je namreč dal za vsako situacijo na odru časovno in dinamično pravilni izraz v glasbi, kar priča, da se je dobro vživel v vsako fazo dejanja. Glasba sama je najnovejša in čisto samostojne smeri s harmonijami in kontrapunktiranj, ki ležijo v bistvu atonalnosti. Ravnotako so zanimivi tudi nekateri ritmični momenti. Ni mi dano, da bi se izrekel o bodoči potji te Osterčeve glasbene skice, ker se taka dela ne morejo soditi po enkratnem slušanju. Merodajen je pa vtis, ki ga je napravila na občinstvo. Aplavzi so bili kar najživahnejši in niso prenehali predno se ni pokazal sam avtor. Uspehu so pač mnogo pripomogle izvršujoče osebe, v prvi vrsti oprezno Neffatovo vodstvo, režiser prof. Šest, dalje Povhé kot Dubrenil, Janko kot Gérard, Poličeva kot Juliette in Španova kot komornica. Glasovno pevci niso prišli do veljave, ker se v tem Osterčevem delu večinoma ritmično govori ali deklamira.

Prijetno variacijo nam je nudila tretja točka: Puccinijeva enodejanka »Gian-ni Schicchi« (Džani Skiki). Ta je pravzaprav tretji del Puccinijevega triptiha (Plašč — Suor Angelica — Gianni Schicchi, tri enodejanske opere, ki pa niso v nobeni medsebojni zvezi) in tvori izjemo v avtorjevem ustvarjanju, ki se je sicer vedno sukalo okoli tragičnih snovi. To njegovo delo nam dokazuje, da se mu pravzaprav niti ne prilega tragika v muziki in da je nasprotno izboren glasbeni humorist. Z njegovim delom se je občinstvo pravzaprav najbolj znašlo. Glasba je lahkotna, ambijentu in dejanju mojstersko prilagodjena. Seveda je polna samih puccinizmov, ki so bili vselej efektivni in so se uveljavili tudi to pot. Protagonist Rob. Primožič, mogočen in prijeten baritonist, je ob enem tudi odlični igralec, ki je bil predmet burnih ovacij. Krasno je bilo Banovčev petje: njegov tenor sega v najvišje lege z največjo lahkoto in svežostjo. Ribičeva mu je bila kot Lauretta s svojim mehkim in zvonkim sopranom vseskozi vredna partnerica. Bettetto Simon je bil prav fin tip. Sploh so se vsi trudili, da zadostijo vsem zahtevam; to velja o Španovi, o Poličevi, Jeromovi, Ramšakovi, o Janku, Povhetu, Mohoriču, Sekuli, Simončiču, Erklavcu in Ribiču. Tudi to opero je dirigiral Neffat, a režiral jo je Balatka.

V splošnem je bil večer poln zanimivosti, morda eš prepoln za en sam večer. Vsekakor je ljubljanska opera dobro preskrbljena s pevskim materijalom. Tudi orkester je kot tak dober, in rutiniran, le število godal je davno prešibko, tako da celota trpi na zvočnosti, na blaglasnosti in barvenostni toploti. To je pač naša rak-rana: posledica kategoričnih redukcij. Vse tri opere, zlasti pa prva, rabijo izdatno število violn, čelov in basov, da bi se ton ožlahlil in da se krije marsikatera trpkost ostalih instrumentov. No, proti višji sili težko je se boriti in se moramo zadovoljiti tudi s tem, kar imamo.

Ali se bo dalo izpeljati še kakšno gostovanje?
V. M.

Poslednji Newyorčan

Lewis Browne Zyn je že več let poslednji Newyorčan. V telefonskem imeniku je vpisan kot poslednji abonent pod številko 1.321.000. Pred njim je veljal za poslednjega meščana neki brivec, danes pa je gospod Zyn na poslednjem mestu v telefonski knjigi, ki ima 1440 strani. Meščani, ki žele njegovo številko, ne napovedujejo sedem števk, temveč zahtevajo enostavno št. 1 od zadaj. Ko pa je lani izšel nov telefonski imenik, je mister Zyn presenečen opazil, da je njegovo ime na predzadnjem mestu. Prekosil ga je gospod Nicholas Putman Zyp-Ugibal je, kako bi zopet prišel na »prvo« mesto v telefonskem imeniku in se končno odločil, da se prekrsti. Oblasti so mu ustregle in danes se poslednji naročnik piše Lewis Browne Zyn. Sedaj je siguren, da bo rekord ostal njemu, kajti izpodrinil bi ga lahko samo abonent z imenom Zzz.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 30

Njegov sobesednik pa je bil počenil v kot svoje ječe; naslanjal je glavo v dlani, ter nedvomno premišljal o smrti, ki je bila tako blizu njega.

Roland ga je nekaj časa gledal; a tudi v tem strašnem trenotku je bilo v njegovem srcu prostora za usmiljenje.

»Pogum! je dejal. Morda vam pa puste življenje.«

Mož je odmajal z glavo:

»Ne, ne!... To pot me bodo usmrtili!«

»Vi pravite: To pot?«

»Da... pomilostili so me, ko so me prijeli... vzlic temu, da sem bil že takrat obsojen na smrt, in če bila nagrada razpisana na mojo glavo...«

Nehote, in vzlic neizmernemu obupu, ki ga je bil navdal, je Rolanda zanimala jetnikova povest. Včasih se mu je zazdelo, da je že slišal njegov glas. Na njegovem obrazu je videl poteze, ki so se bile nekako že izbrisale v njegovem spominu, a jih je moral nekaj videti, ob času, ki se ga ni določno spominjal.

»Vi pravite, da so vas pomilostili?« ga je vprašal.

»Da... zato, ker sem bil storil svetu desetorice v starih časih veliko uslugo... Oh, takšno uslugo, da če mislim nanjo, si pravim pogostoma: to je bil največji zločin mojega življenja...«

Jetnik je povesil glavo na kolena...

»Kakšno uslugo?« je vprašal Roland, čuteč, kako mu zamolklo utriplje srce. »Govorite...«

»Čemu? Na smrtno uro je vseeno. In vsega je konec na smrtno uro...«

»Vendar!... Govorite, prosim vas... Hočem, da govorite! Zakaj pravite, da je bila usluga, ki ste jo storili desetorici, zločin?«

»Zato, ker je ta usluga — ta zločin pomagal ugonobiti rodbino, ki je bila nedolžna! je odgovoril jetnik z glasom neizrekličevega obupa... Toda pustiva to! Rad bi umrl, ne da budim v sebi te strašne spomine. Morebiti mi bo tako laglje umreti!...«

»A jaz, je dejal Roland s še odločnejšim glasom, jaz hočem, da govorite!«

Mož je začudeno pogledal Rolanda. In njegova trdna volja ga je morala naposled premagati. Kajti odgovoril je:

»Če hočete, naj bo!... Pravkar ste me pomilovali, in vaš glas je bil tako sočuten, da sem se moral razjokati. In potem... naj bo to moja kazen... Vedite torej, da je živela tiste čase v Benetkah rodbina, tako srečna, da je vse mesto strmelo nad njo. Oče je bil dož...«

Rolanda je silovito pretreslo.

»In dož in dogaresa sta imela sina, mladega, lepega, močnega, ljubljenežnega in občudovanega od vseh. In ta mladi mož je ljubil — do oboževanja — žlahtno in čisto deklico, ki je tudi s svoje strani zrla nanj kakor na božanstvo...« »Toda kaj vam je?.. Vi ječite...«

»Nadaljuj!« je dejal Roland s hrupavim glasom.

»Tih!« je zamolklo vzkliknil jetnik; vspel se je pokonci ter nastavlil uho.

Roland je s silnim naporom premagal čuvstva, ki so se raznemala v njem. Prislusnil je... Nekdo je prihajal... da, zunaj se je slišalo korakanje večih ljudi...

»Brži je dejal jetnik, planil k izdrti plošči ter jo privzdignil.

Roland je izginil v rovu, rekoč s čudno pretečim glasom:

»Vrnem se!«

Ta hip so se vrata odprla.

Jetnik je bil vrigel svojo odejo na ploščo ter sedel nanjo.

Kakih deset mož je stopilo v ječo.

Eden izmed njih se je zdel kakor sodnijski pisar ali glasnik; v rokah je držal papir. Za njim je prihajal orjak v rdeči obleki, ki je nosil na roki nekako črno ogrinjalo. Ostali so bili oboroženi ječarji.

»Vstanite in poslušajte razsodbo najvišjega sodišča!« je dejal pisar.

Jetnik je vstal.

Pisar je jel čitati svoj papir, mrmraje besedilo s

tistim nerazumljivim glasom, ki je že iz pamtveka lasten sodnijskim uradnikom.

A jetnik je vendarle razumel, da je obsojen, in da mu bo krvnik odsek glavo.

»Dobro!« je dejal z divjim glasom. »In kdaj se izvrši smrtna obsodba?«

»Ali niste poslušali?... Jutri zjutraj!... Milost najvišjega sodišča vani pušča časa do jutri zjutraj, da se spravite z Bogom, ki ste ga žalili s svojimi zločini. Kar se tiče ljudi, sem vam pooblaščen sporočiti, da vam odpustajo!«

»Lepo odpustanje je to, tristo satanov! je kriknil obsojenec med nervoznim krohotom.

»Ali hočete duhovnika?«

»Čemu neki?«

»Poslali vam ga bomo. Glejte, da boste poslušali opomine svetega moža in namestnika božjega z zbranim srcem!«

»Grom in peklo! Če se kdo predrzne stopiti v to ječo pred izvršitvijo obsodbe, ga zadavim! je zarenčal jetnik, spominjaje se poseta, ki mu ga je bil Roland napovedal.

»Dobro! je dejal pisar. Pa crkni pes, če nočeš drugače!... Krvnik, prični svoj posel!«

In izginil je. Mož v rdeči obleki pa je pristopil k jetniku ter mu vrigel črno haljo, ki jo je nosil na roki, čez glavo.

Ta rdečeeblečeni mož je bil krvnik, in njegova črna halja je bila vreča, v katero so odevali obsojence na smrt — bila je poslednja praznična obleka pogubljenih!

Pod to vrečo, ki se je spuščala do kolen, so bile obsojenčeve roke svobodne, in tkanina je bila toliko tenka, da se je mogel prosto gibati. Zvezali so vsakega obsojenca šele ob znožju šafota, v hipu, ko so mu potegnili vrečo raz glavo.

Jetnik je vztrepetal, ko je začutil na svojih ramah mrtvaško odelo — nekaj mrtvaški prt, ki ga bo moral živ nositi vso noč do drugega jutra! Drzni smeh, ki ga je bil stresal v prvem trenotku, mu je mahoma zmrznil na ustnicah. Streslo ga je, in ko je premagal ta prvotni občutek groze, je bila njegova ječa prazna!

Mali oglasi, ki vključujejo poročila in vsebinske naznane občineta: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5...

Mali oglasi

Zenitno, dopolnjevanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10...

Obleke za dečke

od 3—12 let Din 130, 160, 190 vse velikosti po eni ceni. Veletrgovina H. J. Turad, Maribor, Aleksandrova c. 7. 512

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ul. 15. X

Sobo- in črkostikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Otomane, matrace

itd. izdeluje in popravlja ter izvršuje sploh vsa tapetniška dela hitro in poceni A. Mandl, tapetnik, Gosposka ulica 36. 257

Kovčeki za potovanje

torbice iz usnja, listnice, denarnice, gamaše, nahrbtniki v veliki izbiri in po najnižji ceni pri Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 329

Pomladanski plašči za dame

od Din 390.— navzgor v veliki izbiri. Veletrgovina H. J. Turad, Maribor, Aleksandrova c. 7. 513

Pisalni stroj

mali ali velik kupim, Naslov pove uprava »Večernika«. 477

Miren zakonski par

ičče s 1. aprilom ali pozneje stanovanje obstoječe z ene sobe in kuhinje. — Naslov pove uprava »Večernika«. 532

Lepa obednica

radi selitve na prodaj. Naslov pove uprava lista. 533

Pomlje

odda kolodvorska restavracija, Maribor, glavni kolodvor. 528

Pristno dalmatinsko vino

čez ulico, liter à Din 8, dobite v Cafovi ulici 7, dvorišče, kino »Union«. 524

Na prodaj: Valvasor-Kärndten.

Naslov v upravnistvu »Večernika«. 478

Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emajliranje, poniklanje, popolno razložanje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica JUSTIN GUSTIN ČIČ, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14, nasproti »Narodnega doma«. Zadoštuje dopisnica, da pridemo po Vaše kolo na dom. 2519

Moške obleke

Din 290.—, 390.—, 490.—. Dežni plašč s kapuco Din 188.—, 250.—. Veletrgovina H. J. Turad, Maribor, Aleksandrova c. 7. 511

Brivnico

prodam takoj radi selitve. Cena 5000 Din. Pismene ponudbe na upravo »Večernika« pod »Brivnica«. 335

Električne inštalacije

popravlja, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

Popravlja nogavice

izvršuje solidno in poceni pletarna L. Golob, Orožnova ulica 6. 169

Rokavice in nogavice

vseh vrst, kupite najceneje pri Fr. Podgoršek nasl.,

Fr. Bela Slovenska ulica št. 7

pere moško perilo kot novo! Telefon 480 Centrala: Frankopanova ul. 9. Podružnica: Vetrinjska ulica 7.

Spomnite se CMD!

Galanterija, drobnina, trikotaža, perilo, nogavice, sukanec, D. M. C. blago, bombaži, papir, baterije 500

NA DEBELO

Josip Mlinarič
Maribor, Glavni trg 20

PRINCESKO

ZVEZDANKO

ZVEZEK LIČNO VEZAN 12 DIN PRI

UPRAVI »JUTRA«
IN »VEČERNIKA«

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Trboveljski premog

vsake količine dobite zopet pri
H. Pistor - Maribor
Mlinska ulica števil. 18